

VZW

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

Koepelorganisatie van de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen

Beenhouwerstraat 7, 2de verdieping, 8000 Brugge.

Tel : 050/707.107. Email : secretariaat@wmfkoepel.be. Website : www.wmfkoepel.be

Betreft : 10 verzoeken voor deze legislatuur, namens de 70 natuur- en milieuverenigingen, werkzaam in West-Vlaanderen, en hun leden.

13 juli 2009

Geachte Mevrouw Minister van leefmilieu, natuur en cultuur
Geachte Mevrouw Schauvlieghe,

De West-Vlaamse Milieufederatie wenst u, ook in naam van onze 70 lidverenigingen en hun leden, van harte proficiat met uw aanstelling tot Minister van leefmilieu, natuur en cultuur .

Wij hebben met veel belangstelling het regeerakkoord gelezen en vinden het een degelijk werkstuk. Een aantal intenties, zoals het stimuleren van duurzame landbouw en groen ondernemen, het oprichten een Vlaamse groene energiemaatschappij, onderzoek naar de haalbaarheid van een Noordzee-ring en de inspanningen, die geleverd zullen worden o.a. voor het isoleren van alle daken tegen 2020, verheugen ons.

Andere met het leefmilieu gerelateerde zaken, die onze organisatie en haar leden nauw aan het hart liggen, vinden we er dan weer niet in terug. Maar we gaan er van uit dat u er zich, omwille van uw bezorgdheid voor het milieu, tijdens ambtstermijn toch om zult bekommeren .

De nota met onze 10 voornaamste bezorgdheden m.b.t. het leefmilieu in West-Vlaanderen, hebben wij daarom bijgevoegd aan deze brief.

Wij danken u alvast voor de tijd en aandacht, die u er aan besteedt.

Namens de West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Katty De Wilde
Coördinator

Eric Vandorpe
Voorzitter

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw (WMF) verzoekt u met hoogdringendheid, ook in naam van haar lidverenigingen, om als Vlaams minister :

1. WERK TE MAKEN VAN EEN KLIMAAT- ADAPTATIEPLAN EN -MITIGATIEPLAN

In West-Vlaanderen woont 33% van de bevolking in gebieden die gevoelig zijn voor overstroming door de zee. De laatste jaren stijgt de zeespiegel steeds sneller. In 2007 steeg het zeeniveau in Nieuwpoort en Zeebrugge respectievelijk met 2,7 en 2,4 mm. Dit is meer dan het maximum toelaatbare. Het IPCC verwacht tegen 2100 een stijging tussen de 13 tot 59 cm (bron : MIRA-T 2008). Het adaptatieplan om de gevolgen van de klimaatswijzigingen op te vangen moet er voor de West-Vlamingen dus snel komen.

Wij vragen ook een mitigatieplan met talrijke brongerichte maatregelen ter beperking van de toekomstige klimaatwijziging. In West-Vlaanderen zijn er op dit vlak nog veel mogelijkheden: de ligging aan de zee biedt unieke kansen voor hernieuwbare energie, de landbouw kan nog veel klimaatvriendelijker, para-agrarische en andere bedrijven kunnen eveneens nog veel efficiënter omgaan met water en energie. De bewoners van deze natuurarme provincie verdienen, ter compensatie van alle economische druk op hun leefmilieu, ook een inhaalbeweging in het voorzien van bossen, groene longen en linten in en buiten de steden.

Onze overige wensen zijn meer concrete voorstellen, aanleunend bij bovenstaand verzoek.

2. VLIF-STEUN IN TE ZETTEN OM LANDBOUW MILIEUVRIENDELIJKER TE MAKEN

De oppervlakte van West-Vlaanderen wordt voor 2/3 (216.000 ha) ingenomen door agrarische en para-agrarische activiteiten. Samen zijn zij verantwoordelijk voor ongeveer 30% van de uitgestoten broeikasgassen (bron : World Watch Institute). Voornamelijk de uitstoot van methaangas door de veestapel zelf, te intensieve bewerking van de bodem, overdadig gebruik van meststoffen & pesticiden en gebruik van fossiele brandstoffen zijn hiervan de oorzaak. Het Europees project "Sustainable Agriculture and Soil Conservation " met testcase West-Vlaanderen toont aan dat de West-Vlaamse bodem er uitzonderlijk slecht aan toe is en er dringend ingegrepen moet worden.

In de actuele context is het logisch dat VLIF-steun in de eerste plaats een milieuvriendelijke landbouw stimuleert door o.a. steun te geven voor duurzame bodembewerking, erosiepreventie, energiebesparing en -efficiëntie, inzet van hernieuwbare energie in landbouw, meer natuur en biodiversiteit in landbouwgebied, het stimuleren van de korte keten-afzet, landbouwverbreding, biologische landbouw, milieuvriendelijke vogelafweer, waterbesparing, enz... Het gehele PDPO II moet deze tendens volgen.

De landbouwsector moet tegelijkertijd ook gesensibiliseerd worden over het nut en de noodzaak van een milieuvriendelijke en klimaatvriendelijke landbouw .

3. EEN WETTELIJK KADER VOOR DE INPLANTING VAN VERGISTINGS- EN BIOGASINSTALLATIES VAST TE LEGGEN.

De voorwaarden voor de inplanting van een vergistingsinstallatie, beschreven in de omzendbrief RO/2006/01, zijn onduidelijk en te soepel, waardoor vergistingsinstallaties in agrarisch gebied veel te gemakkelijk vergund worden. Bij deze installaties wordt aan het uiteindelijke doel van bedrijfsgebonden mestverwerking voorbijgegaan, want dierlijke mest maakt slechts een klein deel uit van het inputmateriaal. Het doel van deze installaties is winst maken door energieproductie via verbranding van biogas.

In de landbouwprovincie West-Vlaanderen worden milieuvergunningaanvragen voor vergistings- en biogasinstallaties slechts uitzonderlijk geweigerd. En zo bouwt men steeds meer van deze grootschalige industriële installaties in agrarisch gebied, zonder dat er hieromtrent een duidelijke ruimtelijke visie bestaat. Strikt genomen horen de meeste van deze installaties niet eens thuis op het platteland. Ze verwerken, naast afval van allerlei herkomst, vaak enkel een minimum aan mest. Ze genereren bovendien heel wat verkeer op landbouwweggetjes die daarvoor ongeschikt zijn. Ook over de veiligheid voor omwonenden van dergelijke installaties is nog onduidelijkheid.

Het huidige kader voor de inplanting van mestverwerkings- of vergistingsinstallaties, omschreven in de omzendbrief RO/2006/01, dient aangepast te worden. Er moet meer rekening worden gehouden met het bijkomend transport, de extra milieudruk en de landschappelijke inpassing. Energie opwekken met grootschalige biogasinstallaties is een industriële activiteit die niet thuishoort in landelijk gebied, maar wel op een industrieterrein.

4. DE AFBOUW VAN DE VEESTAPEL TERUG TE STIMULEREN, ZODAT DE WATER-KWALITEIT VERBETERT EN BROEIKASGASSENUITSTOOT VERMINDERT.

West-Vlaanderen is de provincie met de grootste concentratie aan intensieve varkenshouderij en laat ook de meeste overschrijdingen van de nitraatnorm optekenen. Dit wijst erop dat de druk van de mestproductie de belangrijkste oorzaak van de nitraatvervuiling blijft, en niet de mestbehoefte van de akkerbouw. De enige duurzame oplossing voor mestoverschot en overbemesting is de afname van de veestapel en de bijhorende mestproductie. Mestverwerking is slechts een tijdelijke en onzekere oplossing voor de mestoverschot. De "uitbreiding mits mestverwerking" zal de concentratie van de mestproductie in West-Vlaanderen enkel versterken en zou geschrapt moeten worden uit het mestdecreet. Tot 2007 is de landbouwsector er ook in geslaagd de door hen uitgestoten broeikasgassen te doen dalen. Dit was echter grotendeels te wijten aan de inkrimping van de veestapel door middel van de warme sanering.

Afname van de veestapel dient opnieuw gestimuleerd te worden om de waterkwaliteit te verbeteren en een klimaatvriendelijke landbouw te bekomen.

5. EEN VERSNELDE REALISATIE VAN DE DOELSTELLINGEN UIT RSV I OMTRENT NATUUR EN BOS.

In de landbouwprovincie West-Vlaanderen is er ook een grote ruimtevraag vanwege de economische sector. De natuur staat er daarom onder extreem hoge druk. **Om de leefbaarheid van deze provincie op termijn te vrijwaren is een versnelde realisatie van de doelstellingen uit het RSV I omtrent natuur en bebossing noodzakelijk.**

De provincies blijven nu wachten op de afbakening van de natuurverwevingsgebieden om via ruimtelijke uitvoeringsplannen te werken aan natuurverbindingsgebieden. Om de afbakening van de natuurverbindingsgebieden sneller vooruit te helpen, kunnen er in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen II onder meer duidelijke bindende bepalingen omtrent natuurverbinding gegeven worden naar de Provincies toe.

West-Vlaanderen is de provincie met het minste bos, uitgerekend per inwoner. Dat is een ernstig tekort, want bossen hebben naast hun nut voor de biodiversiteit, recreatie en gezondheid, nu ook een belangrijke functie in het klimaatbeleid. **De regularisatie van de zonevreemde bossen kan een belangrijke bijdrage leveren aan het in standhouden van oude en biologisch waardevolle bossen en is daarom primordiaal. Het wegwerken van regelgevingen, die bosuitbreiding teveel en ontbossing te weinig in de weg staan, kan bijdragen aan het realiseren van meer bos. Daarnaast zou ook het effectief uitvoeren van boscompensaties de doelstelling vooruithelpen.**

6. DE FUNCTIE NATUURVERBINDING VAN DE WATERLOPEN TE VERSTERKEN DOOR WERK TE MAKEN VAN DE AFBAKENING VAN OEVERZONES

Oeverzones maken deel uit van het watersysteem als eenheid. Het herstel van de oeverzones is een belangrijke stap in het herstel van een evenwichtig watersysteem. De inrichting van een oeverzone kan ook een positief effect hebben op de stroomsnelheid en turbulentie, waardoor er minder erosie optreedt. Oeverzones vormen ook een belangrijke buffer tussen land en water en vermijden dat sedimenten, bestrijdingsmiddelen en meststoffen afspoelen van de landbouwgronden naar de waterloop. Het decreet integraal waterbeheer bepaalt dat langs elk oppervlaktewater een oeverzone tot stand moet kunnen komen. Hierbij is een gebiedsgerichte aanpak wenselijk. Hierbij aansluitend willen we aandringen op de snelle uitvoering van het project Rivierherstel Leie waarbij een goed ecologisch potentieel van de rivier en een duurzame ontwikkeling van de verschillende rivierfuncties centraal staan.

We dringen aan op snelle actie omtrent het uitvoeren van de functietoekenningen en het afbakenen van de oeverzones. Hierbij moet er vlug duidelijkheid geschept worden over de financiële instrumenten, zoals aankoopplicht en vergoedingsplicht, want nu wordt de aandacht voor natuurverbindingsgebieden vooruitgeschoven. We vragen ook dat de planning van het project Rivierherstel Leie gerespecteerd wordt.

7. EEN EFFECTIEVE BESCHERMING VAN DE POLDERGRASLANDEN TE REALISEREN

De Vlaamse Regering besliste op 31 maart 2006 om op korte termijn een voorstel te formuleren om tot een bescherming van de poldergraslanden te komen. Maar tot op vandaag geldt maar voor slechts 35 % van alle poldergraslanden een verbod of vergunningsplicht op vegetatiewijziging. Jaarlijks verdwijnen er nog altijd hectaren permanent grasland uit de polders. Door het krimpen van het areaal permanent grasland hebben de weidevogels minder ruimte en zoeken ze in een aantal gevallen hun voedsel op akkers, met schade voor de landbouwers tot gevolg. Als we pleiten voor een bijkomende bescherming van de polders dan vragen we geen scherpere mestnormen of beperkingen op de bouw en exploitatie van bedrijfszetels. We vragen enkel dat de 'historische' poldergraslanden behouden blijven en niet langer meer omgeploegd worden. De huidige regeling laat nog steeds toe dat blijvend grasland verlegd kan worden, terwijl permanente graslanden een veel hogere biologische, landschappelijke en historische waarde hebben dan nieuwe, egale graslanden. Bovendien is, in de context van de klimaatverandering, de koolstofopname door permanente graslanden niet te onderschatten.

We vragen om eindelijk werk te maken van een effectieve bescherming van de permanente graslanden in de West-Vlaamse polders.

8. MAATSCHAPPELIJKE BATEN VOOROP TE STELLEN BIJ HAVENONTWIKKELING .

De economische ontwikkeling van West-Vlaanderen moet ook de welvaart en leefomstandigheden van de West-Vlamingen ten goede komen. Thans worden de economische ambities in de provincie echter te veel vertaald naar logistieke ontwikkelingen. Deze ambitie gaat gepaard met immens dure investeringen in de havens en infrastructuurwerken voor de ontsluiting van de havens. Maar dergelijke investeringen zorgen voor meer verkeer, meer fijn stof, minder ruimte en weinig lokale toegevoegde waarde en lokale tewerkstelling. De gevraagde investeringen in de verschillende Vlaamse havens en de ontsluiting ervan zijn bovendien niet complementair.

Een project als Seine Schelde West kan voor ons niet. Wij stellen ons, samen met Natuurpunt, BBL en Boerenbond, de vraag wat naast de economische baten, dan wel de maatschappelijke baten van dit project zullen zijn. Er is momenteel alvast nog te weinig duidelijkheid over de grondbalans en de waterbalans, zeker in relatie met andere projecten, en over de te verwachten effecten van de klimaatverandering. Ook zijn er nog geen onderzoeksresultaten over de verzilting, die ongetwijfeld aan het project verbonden zijn, en de gevolgen voor de landbouwgronden en natuurgebieden in de omgeving van het kanaal. We pleiten ervoor om bij havenontwikkeling vooral te mikken op productie-industrie met een duidelijke toegevoegde waarde, hoge tewerkstelling en aandacht voor het milieu. Het belang van een haven mag niet meer gemeten worden in loutere tonnages. In onze havens moet in de eerste plaats opnieuw meer geïnvesteerd worden in lokale productie en innovatieve eco-industrie.

9. WEST-VLAANDEREN OOK OPEN ADEMRUIMTE TE LATEN

Inherent aan de 'logistieke' keuze, is dat er ook meer wegen, infrastructuurprojecten en logistieke platformen nodig zijn. Voorbeelden hiervan in West-Vlaanderen zijn o.a. het gebied Blauwpoort (Waregem) en LAR-Zuid (Kortrijk), waarbij resterende open ruimte verder ingepalmd en versnipperd dreigt te worden. Ook brengen dergelijke projecten en infrastructuurwerken milieuhinder, zoals fijn stof & lawaai mee. De economische sector vraagt voor West-Vlaanderen bovendien ook opnieuw een voorafname van 1400 ha bedrijventerrein, bovenop wat er al verkregen is en wat is vastgesteld in RSV I. Men vraagt ook opnieuw de realisatie van een aantal missinglinks.

Ingaan op dergelijke ruimteclaims van 1 belangengroep gaat ten koste van de afspraken over de ruimtebalans tussen verschillende sectoren binnen het RSV I en schaadt bijgevolg de belangen van andere sectoren. In het pact 2020 werd bovendien gesteld dat de vraag naar bijkomende bedrijventerreinen dient behandeld in RSV II. Wij vragen dan ook dat dit consequent zal gebeuren, zodat er, nadat RSV I integraal is uitgevoerd, een rechtvaardige opvolger kan komen in de vorm van RSV II.

10. DE GROENE GORDEL ROND BRUGGE TE BEHOUDEN

Terwijl andere steden heel wat middelen en moeite besteden aan het aanleggen van groene randstructuren, offert men in Brugge de prachtige en unieke historische groene gordel op aan projecten, waar vooral projectontwikkelaars welvarender van worden. Het verdwijnen van het stedelijk groen draagt ook bij tot de stadsvlucht, waardoor er opnieuw meer open ruimte zal worden aangesneden voor woonuitbreiding. Door het inplanten van bedrijfsactiviteiten in de groene gordel zal de verkeersknoop bovendien alsmaar strakker worden en nemen de files en luchtvervuiling alleen maar toe, waardoor de leefbaarheid in de stad nog meer in het gedrang komt.

Er is nood aan leefbare, verkeersluwe steden, met voldoende groen en handelszaken bij de deur. Nieuwe kantoorcomplexen en logistieke bedrijventzones in de groene gordel, op een locatie enkel te bereiken via de weg, past niet in dit opzet.

Wij vragen dat de groene gordel rond Brugge beschermd en behouden wordt en dat de afbakeningslijn van het regionaal stedelijk gebied Brugge niet verlegd wordt omwille het lobbywerk van wie er economisch belang bij heeft. We vragen dat deze regering Milieu Effecten Rapportage en Maatschappelijke Kosten-Baten Analyses terug gebruikt om op objectieve wijze af te wegen welke investering en inplanting het minst schade berokkent aan mens en milieu.